

INFORMACIJA O UČEŠĆU CRNE GORE NA XIX BIJENALU ARHITEKTURE U VENECIJI

– La Biennale di Architettura 2025–

ZNAČAJ UČEŠĆA CRNE GORE NA XIX BIJENALU ARHITEKTURE U VENECIJI

Međunarodna izložba arhitekture La Biennale di Venezia di Architettura smatra se najznačajnijim mjestom predstavljanja tokova i dometa savremene arhitekture, i kulture uopšte. U cilju unapređenja međunarodne prepoznatljivosti i imidža, Crna Gora planira učešće i na predstojećem XIX Bijenalu arhitekture koje će se održati od 10. maja do 23. novembra 2025. godine.

Temu XIX Bijenala arhitekture u Veneciji je „Intelligens. Natural. Artificial. Collective.” (Inteligencija. Prirodno. Artificijelno. Kolektivno.), definisali su predsjednik Bijenala u Veneciji **Pieterangelo Buttafuoco** i kustos 19. međunarodne izložbe arhitekture, **Carlo Ratti**.

Objašnjavajući svoj izbor, Carlo Ratti je rekao: „Naziv međunarodne izložbe arhitekture obično se najavljuje na engleskom i italijanskom jeziku. U 2025. godini biće sažet u jednu riječ za oba jezika putem zajedničkog latinskog prethodnika: *intelligens*. Naziv *Intelligens* je povezan sa savremenim pojmom ‘inteligencija’, ali takođe priziva širi skup povezanih značenja. Naime, završni slog ‘gens’ je latinska riječ za ‘narod’. Pojavljuje se novi, fiktivni korijen, koji sugerise budućnost inteligencije koja je inkluzivna, mnogostruka i maštovita, prevazilazeći današnji ograničeni fokus na vještačku inteligenciju (AI).”

Opis tematskog okvira, kao i obrazloženje koncepta izložbe, može se preuzeti sa linka: <https://www.labiennale.org/en/news/biennale-architettura-2025-title-intelligens-natural-artificial-collective>

KOMESAR

Prema propozicijama Bijenala, u cilju povećanja legitimnosti i transparentnosti cijelog procesa, Venecijansko Bijenale arhitekture zahtijeva da Komesar bude dio Administracije, odnosno nosioca procesa od strane države. Takođe, preporučuje se da Kustos ne bude uključen u bilo koju drugu nacionalnu izložbu u okviru postavke na Bijenalu.

Za Komesara XIX Bijenala arhitekture u Veneciji, Ministarstvo imenuje dr Sonju Radović Jelovac, v.d. generalne direktorice Direktorata za sprovođenje državnih smjernica u oblasti arhitekture u Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

BIOGRAFIJA: U prilogu

KUSTOS I AUTORSKI TIM

Ovlašćuje se Komesarka crnogorske postavke da propiše način izbora kustosa i autorskog tima.

PROSTOR ZA REALIZACIJU IZLOŽBE

U prethodnih nekoliko godina Ministarstvo kulture je bilo zakupac prostora u Palati Malipiero u Veneciji, gdje je bila organizovana i prethodna izložba Crne Gore na bijenalu arhitekture u Veneciji 2023.godine. Nakon isteka ugovora o zakupu, Ministarstvo kulture i medija je u decembru 2023. godine zaključilo ugovor o zakupu prostora Ospedaletto za potrebe organizacije Bijenala umjetnosti 2024, koji ističe u novembru 2024. godine.

U cilju adekvatnog predstavljanja Crne Gore na Bijenalu arhitekture 2025. godine i Bijenalu umjetnosti 2026. godine, potrebno je pronalaženje novog prostora na adekvatnoj lokaciji za izložbu i prezentaciju crnogorskog paviljona.

SREDSTVA ZA REALIZACIJU IZLOŽBE

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je Zakonom o budžetu za 2024. Godinu, na poziciji 18 004 001 002 – Razvoj arhitekture 01 – Opšti prihodi budžeta 414-9 – Ostale usluge, predvidjelo 225.000,00€ za realizaciju Bijenala arhitekture u Veneciji.